

2591

Вестник на българите в Унгария

БЪЛГАРСКИ

април, 2004 г.

вести

BOLGÁR HÍREK • A MAGYARORSZÁGI BOLGÁROK KÉTNYELVŰ HAVILAPJA • ÁPRILIS

ПОКАНИ на 15 страница
MEGHÍVÓ a 15. oldalon

KRÓNKA

Az MBE közgyűlése

Az MBE idei közgyűlését 2004. március 21-ére hirdette meg. A közgyűlés határozatlanképtelen volt, ennek ellenére a jelenlévők végigmentek a meghirdetett napirendi pontokon, meghallgatták Nikolaj Velkov alelnök beszámolóját a tavalyi évről, majd Ivanov Emil felolvasta a pénzügyi beszámolót és Varró Norbert az ellenőrző bizottság jelentését. Ezután különböző kérdések hangzottak el, amelyekre a levezető elnök, Dimiter Tanev, az MBE elnöke válaszolt.

Április 4-én került sor a megismételt közgyűlésre, amelyen a tagok ismét meghallgatták és elfogadták a különböző beszámolókat. A közgyűlésen elhangzottak a Bolgár Művelődési Ház átépítésére vonatkozó tervek is.

Húsvét

A magyarországi bolgárok idén is összegyűltek, hogy megünnepeljék az egyik legszentebb keresztény ünnepet, a húsvétot. Április 11-én a templom megtelt emberekkel, és Sztefan atya megtartotta a húsvéti istentiszteletet. Az istentiszteleten Dимо Gjaurov, a Bolgár Köztársaság budapesti rendkívüli és meghatalmazott nagykövete, Tanev Dimiter, a Magyarországi Bolgárok Egyesülete elnöke és Muszev Dancso, a Bolgár Országos Önkormányzat elnöke, valamint több más bolgár szervezet képviselői is részt vettek. Az Egyházbizottságnak és Sztefan atyának köszönhetően minden jelenlévő kapott egy piros tojást és húsvéti kalácsot.

Годишно събрание на ДБУ

Дружеството на българите в Унгария обяви годишното си събрание за 21 март т.г.

Събранието не можа да събере кворум, тъй като не присъстваха 50%+1 от неговите членове. Въпреки това присъстващите изпълниха всички точки в дневния ред, изслушаха отчетния доклад за изминалата година, изнесен от заместник-председателя Николай Велков, Емил Иванов прочете финансовия отчет, а Норберт Варо – доклада на Контролната комисия. След това бяха зададени въпроси, на които отговори председателят на събранието Димитър Танев, председател на ДБУ.

На 4 април се състоя повторното събрание, на което членовете отново изслушаха отчетите и ги приеха с единодушно гласуване. На събранието бяха огласени и плановете за реконструкция на Културния дом. Дружеството на българите в Унгария през тази година празнува 90-тата годишнина от основаването си. „Бихме желали да направим този хубав юбилей запомнящ се с началото на това голямо строителство.“ – заяви директорът на Българският културен дом Владимир Калицов.

Великден

И тази година българите в Будапеща се събраха да отпразнуват един от най-светлите християнски празници – Възкресение Христово. На 4 април – на Цветница

Българската православна църква в Будапеща се изпълни с хора, където с Божестве-

на литургия се отслужи влизането на Христос в Йерусалим. Всеки отнесе в къщи върбови клончета за здраве и щастие. На 11 април Храмът в Будапеща отново се изпълни с много наши сънародници, където отец Стефан Мамаков отслужи Светата Великденска Божествена Литургия. На литургията присъстваха посланикът на Р.България в Унгария г-н Димо Гяуров, председателят на Дружеството на българите в Унгария г-н Димитър Танев, председателят на Българското републиканско самоуправление г-н Данчо Мусев, както и представители на много други български организации.

Благодарение на Църковното настоятелство и отеча всеки от присъстващите получи червено великденско яйце и козунак.

Гостуване на музея „Лайош Кошут“ в VIII район на Будапеца

По покана на Българското самоуправление в Осми район на Будапеца и със съдействието на Българския културен институт на 1-ви април 2004 година в изложбената зала на Основното училище на улица

„Бела Шомоди“ в района се откри изложба от материали на Шуменския музей „Лайош Кошут“. Изложбата бе организирана по случай 110-годишнината от смъртта на видния унгарски политик и идеолог на въръжената борба от 1848-49 година – Лайош Кошут. Гостенка на официалното откриване на изложбата беше госпожа Маргарита Стилиянова, директорка на музей „Лайош Кошут“ в град Шумен. Празненството се състоя от две части. Първата част на възпоменанието беше осъществено в Мемориалния комплекс „Керепеши“, където се намира Пантеонът на Лайош Кошут. Със съдействието на господин Ищван Гавлик, вечен и почетен председател на „Съюза Кошут“, Пантеонът беше отворен и след поставянето на венци от име-

то на Българското самоуправление в VIII район и на Българския културен институт. С помощта на местен компетентен екскурзовод научихме и подробностите за историята на построяването му. Първата част на тържеството беше снимано и от Първи канал на Унгарската телевизия.

Самата изложба се състоеше от няколко части. Основната част бе от материали, изпратени от Шуменския музей, допълнени от табла на „Съюза Кошут“ и от великолепни оригинални графики за унгарци – участници в Кошутовата

емиграция. Последните бяха издирени и предоставени за изложбата от Александър Гюров. След поздравленията към присъстващите, отправени от директорката на училището, госпожа Гьорфи Ищванне, официална беседа за Кошутовата емиграция изнесе Александър Гюров. Изнесените факти заинтригуваха и учудиха дори и хората, които добре познават живота и делото на големия унгарец. Обобщение на казаното и допълнения направи Ищван Гавлик, вечен и почетен председател на Съюза „Кошут“. Публиката остана много доволна от всичко чуто и видяно, часове след изложбата разговорът по темата продължи в директорския кабинет на унгарското училище на улица „Бела Шомоди“

Гизела Калицова
Председател на Българското самоуправление в VIII район на Будапеца

A sumeni Kossuth Lajos Múzeum Budapesten

A VIII. kerületi Bolgár Önkormányzat meghívására és a Bolgár Kulturális Intézet támogatásával 2004. április 1-én a Somogyi Béla utcai Általános Iskola kiállítótermében megnyílt a sumeni Kossuth Lajos Múzeum anyagából Kossuth Lajos halálának 110. évfordulója alkalmából rendezett kiállítás. A megnyitón jelen volt Margarita Sztiljanova, a sumeni múzeum igazgatója is.

Az ünnepi megemlékezés két részből állt. A meghívottak először a Kerepesi úti temetőben felkeresték Kossuth Lajos síremlékét, ahol a VIII. kerületi Bolgár Önkormányzat és a Bolgár Kulturális Intézet elhelyezte a koszorúit.

A kiállításon a Kossuth Múzeum anyaga mellett, a Kossuth Szövetség tablóit, valamint Alekszandar Gjurov történész által felkutatott, a Kossuth-emigrációban résztvevő magyarokat ábrázoló grafikákat is megtekinthették az egybegyűltek. Györfy Istvánné, a Somogyi Béla utcai Általános Iskola igazgatónőjének köszönhetője után Alekszandar Gjurov tartott érdekes előadást a Kossuth-emigrációról, majd az iskola egyik tanulója szavaltát hallgatták meg a vendégek. Végül Gavlik István, a Kossuth Szövetség örökös és tiszteletbeli elnöke mondott beszédet.

Kalicov Gizella
a VIII. kerületi
Bolgár Önkormányzat
elnöke

ESEMÉNYEK

A polikraistei kosárlabdacsapat Budapesten Március 30. és április 7. között Kraszimira Rafailova, az iskola igazgatóhelyettese és Zsivko Kolarov edző vezetésével Budapestre látogatott a polikraistei Szent Cirill és Szent Metód Általános Iskola 5-8. osztályos lányokból álló kosárlabdacsapata. A 120 fős iskola kosárlabdacsapata nagyon jó eredményekkel büszkélkedhet. Az iskola csapata 1970-ben vendégszerepelt első ízben Budapesten. A legjobb példa arra, hogy Polikraiste kapcsolatai milyen régre nyúlnak vissza Budapesttel a sport terén, az, hogy a Budapesti Spartacus serdülőcsapata is többször vendégeskedett Polikraistében. A Bulgáriából érkezett lányok három meccset játszottak különböző budapesti iskolákban. Az elsőt a Szemere utcai Általános Iskolában, ahol Baumann Péterné testnevelő tanár szervezte meg a találkozót. Südi András, az iskola igazgatója is fogadta a bolgár vendégeket, bemutatta az iskolát, és elmondta, hogy bár az iskolában sok külföldi csoport járt már, bolgár tanulók első ízben vendégeskednek náluk. A gyerekek és kísérőik legnagyobb meglepetésére az iskola külön tolmácsot is biztosított számukra, Vatev Ivan 6. osztályos tanulót, aki négy éve él szüleivel és húgával Magyarországon, és két éve jár a Szemere utcai iskolába. A polikrasitei csapat második meccsét a Hriszto Botev Bolgár-Magyar Általános Iskola és Gimnázium tanulóival, a harmadikat a Bakáts téri Általános Iskola csapatával vívták. A bolgár fiatalok hírnevükhöz méltóan mindhárom találkozójukat megnyerték.

Баскетбол от Поликрайще

От 30 март до 7 април под ръководството на Красимира Рафаилова, заместник-директор на училището, и Живко Коларов, треньор, на посещение в Будапеща бе баскетболният отбор на Основно училище „Св.св. Кирил и Методий“ в Поликрайще, съставен от момичета от V-VIII клас. Гостуването на децата от Поликрайще бе организирано от Българския културен дом. Много от децата имат роднини в Будапеща и за пръв път посещават унгарската столица. Баскетболният отбор на училището, което наброява 120 деца, може да се похвали с много добри резултати в България. Отборът зае първо

място във Велико Търново в тази възрастова група. Баскетболът има голяма традиция в училището. По думите на Живко Коларов, който вече 50 години се занимава с баскетбол, през изминалите десетилетия училището е печелило три пъти първо място, пет пъти второ и три пъти трето на първенството на селските училища и два пъти е било второ и един път трето на училищни първенства. Отборът на училището е

гостувал през 1970 г. за пръв път в Будапеща. Най-добрият пример за това, колко стари са връзките на Поликрайще с Будапеща в областта на спорта, е фактът, че юношеският отбор на будапещенския „Спартак“ неколкократно е гостувал в Поликрайще. Момичетата от Поликрайще

играха три мача с унгарски училища. Първият беше в Основно училище на ул. „Семере“, организиран от учителката по физическо възпитание Бауман Петерне. Българските гости бяха приети и от директора Андраш Сюди, който ги разведе из училището и сподели, че макар и

често да имат гости от чужбина, за пръв път приемат гости от България. За най-голяма изненада на децата и техните придружители училището бе осигурило и преводач – шестокласникът Иван Ватев, който четвърта години живее с родителите си в Унгария и от две години посещава учи-

лицето на ул. „Семере“. Вторият мач на отбора от Полнкрайще беше с учениците от Българо-унгарското средно езиково училище „Христо Ботев“, а третият с отбора на основното училище на пл. „Бакач“. Българските юноши, верни на името си, спечелиха блестящо и трите мача. Пред „Български вести“ заместник-директорката на училището изрази своята благодарност на семействата, у които бяха настанени децата, и каза, че те са се обогатили с незабравими спомени по време на едноседмичното си пребиваване в Будапеща. Тя изрази надежда, че с това посещение са успели да съживят дългогодишни традиции.

Трифоновден

На 30 март бе отбелязан за пореден път с бал-почитаният вече не само от българите празник на Свети Трифон Зарезан. Насъбрали се българи и унгарци станаха свидетели на традиционния ритуал по зарязването на лозата, който по обичай се извършва от лозари, градинари и винари в ранна утрин, с надеждата за богат урожай. След службата на отец Стефан бе извършено коронясването на цар Трифон – заместник-кмета на

Халастелек, а мнозина се възползваха от възможността и от лозарската ножица, за да си осигурят здраве и стопански успехи през цялата година.

Благодарение на изпълненията на танцовия състав „Янтра“ и на народната певица Цанка Маринова публиката се възхити на богатството на българския фолклор. Създаденият преди една година танцов състав „Гарабонциаш“ за български и славянски танци изненада присъстващите с богатата си програма.

В полунощ настана време и за дългоочакваната томбола. Бяха раздадени близо 80 награди, които доставиха радост на победителите.

За изпълването на дансинга имаше грижата оркестър „Хемецдек“ от Тьокьол с изпълнението на славянски и унгарски шлагери. Българското самоуправление в Халастелек изказва благодарност на патрона на вечерта Иван Тодоров – един от създателите на традицията на бала и дарител на голямата награда. Благодарим от сърце на всички, които направиха дарения за томболата и съдействаха за успешното провеждане на бала.

Вероника Владова
председател на Българското
самоуправление в Халастелек

Trifon-nap

2004. március 20.-án sokadik alkalommal sikerült megünnepelnünk immáron nem csak a bolgárok számára hagyományörző Szent Trifon Szőlőmetsző bált.

Az estén egybegyűlt bolgár-magyar társaság tanúja lehetett a tradicionális szőlőmetsző rituálénak, melyet szokás szerint a szőlőtermelők, kertészek és borgazdák kora reggel végeznek el földjükön a bőséges évi termés reményében. Sztefan atya liturgiáját követően megtörtént Trifon cár koronázása a polgármester-helyettes személyében, valamint többen is megragadták az alkalmat és a metszőollót, hogy egészségben és sikereket termelő gazdag évben legyen szerencsésük.

A hivatalos rész után, a jó szokást megtartva vörös borral, pogácsával, finom étkekkel és hajnalig tartó tánccal vigadozott a vendégsereg. A Jantra táncegyüttes és Canka Marinova népdalénekesnő előadásának köszönhetően felidézhattük a bolgár folklór gazdagságát. Az egy éve alakult halásztelki Garabonciás táncegyüttes bolgár és más szláv körtáncok színvonalas bemutatójával lepte meg a közönséget.

Éjfélkor sor került az elmaradhatatlan tombolára, amelynek keretében közel nyolcvan ajándék került kisorsolásra és szerzett örömet a nyerteseknek. A táncparkett telítettségéről a Ham & Eggs tőköli zenekar gondoskodott szláv és örökzöld magyar slágerek talpalávalójával. A Halásztelki Bolgár Kisebbségi Önkormányzat ezúton szeretne köszönetet mondani a bál fővédnökének Todorov Ivánnak, valamint mindazoknak, akik nagylelkűen támogatták adományaikkal tombolánkat, illetve segítségükkel hozzájárultak a bál sikeréhez.

Vladov Veroni
a Halásztelki Bolgár
Önkormányzat elnöke

KRÓNKA

Táncháztalálkozó és a Zornica Együttes évfordulója

Az Országos Táncháztalálkozó március 27-28-án került megrendezésre, amelyen a táncfolklór kedvelői gyűltek össze, hogy a színpadon mutassák be tudásukat vagy saját élvezetükre táncoljanak magyar néptáncokat, illetve a magyarországi kisebbségek táncait.

Idén a Zornica Együttes rövid autentikus műsort adott elő, egy új, énekkel kísért koreográfiával lépett színpadra, amelyet Lili Zafirova tanított be. A műsor után az együttes tagjai aktívan részt vettek a Martenica néptáncegyüttes által vezetett táncházban is. A bolgár folklór népszerűségét mutatja, hogy a bolgár táncházban több mint száz fiatal gyűlt össze.

Három nappal később a Zornica Népi Együttes megalapításának 4. évfordulóját ünnepelte. A Carevec étterem mehanájában rendezett ünnepségen megjelent Dancso Muszev, a BOÖ elnöke, munkatársai Genát Andrea és Tyutyankov Mónika, az MBE képviselőjében Vladimir Kalicov, valamint a nagykövetség részéről Konsztantina Kosztova kulturális attasé is. Nagyon hálásak vagyunk nekik, hogy jelenlétükkel megtiszteltek minket, ami erőt ad nekünk további terveinkhez és sikereinkhez.

Az ünnepség fényét emelte, hogy honfitársnőnk Nikolina Nackina kerek születésnapot ünnepelt, amely alkalmából mi is lelkesen és meglepetésekkel köszöntöttük fel. Ez a csapat ismét bizonyította, hogy saját erőből is lehet ünnepségeket szervezni, de nagyon fontos, hogy az Önkormányzat és az Egyesület jó szándékával segítsen nekünk továbbra is, ahogyan eddig is tette, amiért köszönetünket fejezzük ki!!!

Lili Zafirova

Среща на танцовите къщи и годишнина на „Зорница“

Републиканската среща на танцовите къщи се състоя от 27 до 28 март т.г. в шатрата край спортната палата в Будапеща, където всяка година се събират любители

на танцовото фолклорно изкуство и получават възможност за изява на сцената или да танцуват за удоволствие – унгарски танци и танци на малцинствата в Унгария. Фолклорна група „Зорница“ беше поканена да изнесе кратка автентична програма, т. нар. „Отвеждането на булката“, изградено по популярната в цяла България песен „Ела се вие“, поставена от Лили Зафирова. Групата взе активно участие в българската танцова къща, ръководена от „Мартеница“. Голямата популярност на българския фолклор събра повече от стотина деца и младежи, които с голям ентузиазъм танцуваха български хора и ръченици. Тази гледка ме кара да мисля, че има смисъл онова, което започнахме преди повече от 20 години!

Три дни по-късно фолклорната група „Зорница“ празнува 4 години от основаването си. На тържеството, състояло се в механата на ресторант „Царевец“, присъстваха Данчо Мусев, председател на БРС, и неговите сътрудници Андреа Генат и Моника Тютюнкoва, Владимир Калицов от ДБУ и Константина Костова, културен аташе. Безкрайно сме им благодарни, че ни уважиха с присъствието си, което ни дава сили за нашите по-нататъшни планове и успехи. Тържеството беше обогатено и от съпадението, че нашата сънародничка Николина Нацкина навърши кръгла годишнина, която отпразнувахме с голям ентузиазъм и изненади. Тази група хора доказва още веднаж, че и със собствени усилия могат да се организират и празнуват годишнини, но много е важно да ни помагат с добрите си намерения както Самоуправлението, така и Дружеството

на българите, както досега, така и в бъдеще, за което много им благодарим!!!

Лили Зафирова
художествен ръководител
и хореограф

Втора среща на малцинствените театри

Срещата на театрите на малцинствата в Унгария тази година се състоя от 16 до 22 април в трите зали на театър Талия. На нея бяха представени 17 продукции на 12 малцинства. Организирана в навечерието на влизането на

Унгария в ЕС, тази година срещата премина под надслов „Унгарските малцинства приветстват Европейския съюз“. Първата подобна среща беше организирана през 1993 г. под названието Театрални дни на малцинствата, на която тогава участваха два малцинствени театъра. Още тогава възниква идеята за създаването на Театрален съвет на малцинствата. Миналата година в Националния театър бяха представени 10 състава, играещи на 8 различни езика. Важен елемент на срещата са и професионалните разговори за бъдещето на малцинствените театри, голяма част от които нямат постоянен бюджет и се издържат с конкурсни средства, които от година на година намаляват.

Българската театрална формация Малко театро, която съществува вече 8 години, се представи с най-новата си

постановка „Пристъп от думи“ по мотиви от автобиографичния роман „Спасеният език“ на Елиас Канети, нобелов лауреат за литература. Елиас Канети е роден през 1905 г. в Русе и първите му спомени са свързани с този български град. С професионалното си майсторство и добре подбраната тема на спектаклите си Малко театро изтъква сред останалите малцинствени театри и вече за втори път представя една от най-добрите постановки на театралната среща.

Кино „Чия е тази песен?“

Филмът на Адела Пеева „Чия е тази песен?“ бе номиниран през миналата година от Европейската филмова академия за Европейските филмови Награди 2003. Той е документален и е копродукция между България, Белгия, Германия, Финландия, Дания и Холандия. Адела Пеева представя филма си така: „В малък ресторант в Истанбул вечерях с приятели от различни балкански страни – грък, македонец, турчин, сърбин и аз, българката. Там чух песента, чиято история разказвам в този филм. Веднага след като чухме песента, всеки от нас започна да си я тананика на своя собствен език. И всеки настояваше, че песента е от родната му страна. Така възникна спорът – чия е тази Песен? Случката в истанбулския ресторант така и не излизаше от ума ми. Знаех още от детството си, че Песента е българска. Искях да узная защо и другите претендираха, че е тяхна“

Nemzetiségi Színházi Találkozó

A Magyarországi Nemzetiségi Színházak Találkozója április 16. és 22. között zajlott a Thália Színházban. A találkozón 12 kisebbség 17 produkcióval mutatkozott be. A Magyarország EU-csatlakozásának jegyében lezajlott rendezvény mottójául, "A magyarországi kisebbségek köszöntik Európát" mondatot választották. A tavalyi fesztiválon 10 társulat játszott 8 különböző nyelven.

A találkozó fontos részét képezte a szakmai beszélgetés is, amelyen a kisebbségi színházak jövőjéről esett a legtöbb szó.

A bolgár Malko Teatro, amely 8 évvel ezelőtt alakult meg, legújabb produkcióját (A szavak rohama) mutatta be, amely Elias Canetti A megőrzött nyelv című önéletrajzi regénye alapján készült. A Nobel-díjas író 1905-ben Ruszéban született, első emlékei így ehhez a bolgár városhoz kötődnek.

A Malko Teatro professzionális előadasmódjával és jól megválasztott témájával idén is kitűnt a kisebbségi színházak közül, és már második alkalommal sikerült az egyik legjobb produkciót bemutatniuk.

Mozi

Kié ez a dal?

Adela Peeva *Kié ez a dal* c. filmjét tavaly az Európai Filmakadémia több díjra is jelölte. A dokumentumfilm bolgár-belga-német-finn-dán-holland koprodukcióban készült.

ISKOLA

Adela Peeva a film ötletét onnan kapta, hogy egyszer egy kis isztambuli étteremben üldögélt különböző balkáni országokból származó barátaival – egy göröggel, egy makedónnal, egy törökkel és egy szerbvel. Ott hallottak egy dalt, amelyet mindegyikük elkezdett a maga nyelvén dudorászni. És mindegyikük azt állította, hogy a dal az ő hazájából származik.

Vitatkozni kezdtek arról, hogy kié ez a dal? Adela gyerekkorától tudta, hogy ez egy bolgár dal. Szerette volna megérteni, miért mondták a többiek is, hogy az övék. A *Kié ez a dal?* c. film sok humorral átszőve tár elénk néhány tipikus balkáni vonást, valamint a balkáni népek azon vágyát, hogy mindig kisajátítsanak maguknak valami idegen dolgot, de ugyanakkor megőrizzék azt, ami a sajátjuk. A film arról a transzformációról is szól, amelyen egy dal keresztül ment, miközben bejárta a Balkán-félszigetet. A film hősei a balkáni zene csillagai, valamint Törökország, Görögország, Albánia, Bosznia-Hercegovina, Szerbia, Macedónia és Bulgária egyszerű lakosai, akiknek az életét végigkísérte ez a dal.

A bolgár iskolában

Március 19-én a bolgár iskolában találkozt tartottak, amelyen a bolgár Oktatási és Tudományos Minisztérium képviselőjében Nalban asszony, a Középfokú Oktatási Koordinációs és Ellenőrző Osztály munkatársa, valamint Rumjana Toskova, a külföldön lévő bolgár iskolák felelőse is

„Чия е тази песен?“ е филм, който с чувство за хумор разкрива някои типични балкански черти, както и непрестанното ни желание да си присвоим нещо чуждо, но и в същото време да съхраним това, което си е наше. „Чия е тази песен?“ е и филм за трансформациите, които една песен е претърпяла, кръстосвайки Балканите. Може ли песен да промени съдбите на хората? Може ли песен не само да

събере двама влюбени, но и да породя ревност помежду им? Може ли песен да следва човек през целия му живот, че дори и след това? Може ли песен да провокира етническа омраза или отмъщение? Герои във филма са местни звезди на балканската музика като Гликерия, Зеки Мюрен, Селма Карловец, Омер Побрич, както и обикновени жители на Турция, Гърция, Албания, Босна и Херцеговина, Сърбия, Македония и България – все хора, чийто живот е бил белязан от тази Песен.“

В Българското училище

На 19 март в Българското училище се състоя среща, на която присъстваха представители на българското Министерство на образованието и науката в лицето на г-жа Налбан от Ди-

рекция „Координация и контрол на средното образование“ и Румяна Тошкова, отговаряща за българските училища в чужбина. На срещата бяха поканени и представители на българските организации в Унгария, както и някои родители. Г-жа Налбан заяви, че всички присъстващи са обединени от общата кауза – образованието на нашите деца и че главният въпрос е как да бъде увеличен броят на децата в училището.

Представителят на унгарското министерство Мария Ластит подчерта традиционно добрите отношения, които МО поддържа с Българското училище години наред. От името на българската общност д-р Данчо Мусев, председател на БРС, заяви, че е необходимо да се мобилизират всички финансови възможности, предвидени от унгарското законодателство, за да се подобри материалната база на училището и се направи то още по-привлекателно. Той напомни, че в споразумението за общата издръжка на училището, подписано от двете образователни министерства, има неясни постановки, разминаване на българския и унгарския текст, както и остарели формулировки, които не отговарят на сегашното състояние на българското и унгарското законодателство. Данчо Мусев подчерта, че животът и учащата на училището не могат да стоят в страни от живота на българската общност тук. Проблемите на училището трябва да бъдат обсъдени многостранно, с участието на всички заинтересувани страни. По-нататък родители и общественици изтъкнаха положителните страни в живота на

училището – добрата сграда, малкия брой на учениците в класовете, добрите, преподаватели. За съжаление директорът на училището Румяна Парцова, която

ръководеше срещата, не успя да анализира разговорите в една делова насока, за да останат те в рамките на добрия тон и загриженост за училището.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy drága honfitársunk és barátunk

GEORGI VALKANOV (ZSORO)
2004. április 3-án elhunyt.

Gyászolják:
felesége és barátai

С дълбока скръб съобщаваме, че на 3 април 2004г. почина наш скъп сънародник и приятел
ГЕОРГИ ВЪЛКАНОВ (ЖОРО)

От опечалените:
съпруга и приятели

ПОМЕН

На 22 май се навършва една година от смъртта на **ПЕТРА ВАСИЛЕВА МИХОВА**

Остави завинаги празнота в сърцата ни!

От опечалените: внуци, правнуци

Поменът ще се състои на 30 май 2004 г. в Българския храм.

MEGEMLÉKEZÉS

2004. május 22-én lesz 1 éve, hogy életének 84. esztendejében elhunyt **MIHOVA VASZILEVA PETRA**

A te helyed örökké üres lesz a szívünkben, otthonunkban!

Gyászolják: unokái, dédunokái

Megemlékezés 2004. május 30-án a bolgár templomban.

ПОМЕН

На 19 април се навършват две години от смъртта на **ХРИСТО ХРИСТОВ ДАЧЕВ** починал на 79 г.

Никога няма да забравим своята човечност и доброта! Поменът ще се състои на 25 април 2004 г. в Българския храм.

От опечалените: внуци и правнуци

MEGEMLÉKEZÉS

2004. április 19-én lesz 2 éve, hogy életének 79. esztendejében elhunyt **DACSEV HRISZTOV HRISZTO**

Soha nem felejtjük el emberségedet és jószágodat!

A mi szívünkben örökké élni fogsz! A megemlékezést 2004. április 25-én tartjuk a bolgár templomban.

Gyászolják: unokái és dédunokái

részt vett. A találkozóra meghívták a magyarországi bolgár szervezetek képviselőit, valamint a szülők egy részét is. Nalban aszszony kifejtette, hogy minden jelenlevőt egy közös ügy köt össze – a gyerekek oktatása, és a legfőbb probléma, hogy hogyan lehetne növelni a tanulók létszámát.

Lásztity Mária, a magyar Oktatási Minisztérium képviselője kiemelte, hogy a minisztérium évek óta nagyon jó kapcsolatokat ápol a budapesti bolgár iskolával. A bolgár közösség nevében dr. Muszev Dancso, a BOÖ elnöke megemlékezett, hogy az iskola felszereltségének javítása érdekében ki kell használni minden anyagi lehetőséget, amelyet a magyar törvények nyújtanak. Emlékeztetett arra, hogy a magyar és a bolgár minisztérium által aláírt, az iskolára vonatkozó egyezményben vannak nem teljesen tiszta, illetve mára már elavult pontok, eltérések mutatkoznak a magyar és a bolgár szövegben. Muszev Dancso hangsúlyozta, hogy az iskola sorsát nem lehet a bolgár közösség életétől függetlenül kezelni, így a problémákat az összes érdekelt fél bevonásával kell kezelni. A további hozzászólók kiemelték az iskola pozitívumait – a szép épületet, a kis létszámú osztályokat, a felkészült pedagógusokat. Sajnos Rumjana Parcova, az iskola igazgatója, aki a találkozót vezette, nem tudta megfelelő mederbe terelni a beszélgetést, hogy ne szabaduljanak el az indulatok.

ÉVFORDULÓ

Kozmosz

Áprilisban volt 25 éve, hogy az első bolgár űrhajós, Georgi Ivanov űrrepülést tett, valamint 35 éve kezdődött el Bulgáriában az űrkutatási program. Az alábbiakban a dr. Dimitar Teodoszievvel, a BTA űrkutatási Intézete kozmikus fizika tanszékének vezetőjével készített interjúkat olvashatják.

Bulgáriában az űrkutatás mint-ha kissé egzotikus tudománynak számítana. Ön évek óta ezzel foglalkozik. Meséljen nekünk valamit a bolgár kozmonautikáról.

Valóban egzotikus, különösen ma, amikor minden a pénztől függ. Szerencsére Bulgáriában sokan foglalkoznak űrkutatással, elsősorban a BTA űrkutatási Intézetében – több mint 300-an. 1972 óta aktívan részt veszünk az űrkutatási projektekben.

Mi volt a különleges az első bolgár űrhajós űrrepülésében? Az űrrepülés, amelyben Georgi Ivanov részt vett, nagy megpróbáltatást jelentett mindenki számára. Műszaki okok miatt az orbitális motor, amelynek segítségével Georgi Ivanov és Nikolaj Rukavisnyikov a Szojuz-6 űrállomással összekapcsolódott volna, felmondta a szolgálatot, és nagyon gyorsan kellett dönteni arról, hogy mi legyen tovább, mert az űrhajósok életveszélyben voltak. Ivanov és Rukavisnyikov férfiasan helytálltak, a földi irányítószemélyzettel együtt a legjobb döntést hozták, ami nagyban hozzájárult az űrrepülés további fejlődéséhez. 10 évvel később a második bolgár űrhajós, Alekszandar Alekszandrovnak is lehetősége nyílt az űrrepülésre.

Космос

През април се навършиха 25 г. от полета на първия български космонавт Георги Иванов и 35 г. от началото на космическите изследвания в България. Предлагаме ви разговор с д-р Димитър Теодосиев, ръководител на катедра по космическа физика в Института за космически изследвания при БАН.

За България космонавтиката е като че ли малко екзотична наука. Вие сте човек, който от години наред се занимава с това. Какво можете да ни разкажете за българската космонавтика?

Действително е екзотична, особено в днешни времена, когато всичко става с пари. Необходимо е човек да работи с огромно желание да обича това, с което се занимава. За радост, в България има много хора, които се занимават с тази дейност: на първо място, в Българска академия на науките, Институт за космически изследвания – повече от 300 души се занимават днес в България с космически изследвания. Още от 1972 г. ние имаме активно участие в космически проекти.

Какво беше изключителното в полета на първия

български космонавт?

Полетът, в който взе участие българският космонавт Георги Иванов, беше едно изключително изпитание за всички участници в програмата. По технически причини орбиталният двигател на кораба, с който Георги Иванов и Николай Рукавишников трябваше да се скачат с орбиталната станция Союз 6, отказа да работи на стотина метра преди станцията и трябваше да се вземе спешно решение, какво да се прави. Техният живот беше в голяма опасност. И след толкова години можем да се гордеем с мъжеството на Георги Иванов и Николай Рукавишников, с това, че намериха най-верното решение за излизане от тази ситуация. Заедно с екипа, който ръководеше от земята полета, начело с проф. Елисеев, те имаха неоценим принос за следващите космически полети, тъй като такава ситуация никога не беше предвиждал. Този опит влезе в учебниците. Девет години след Георги Иванов полетяха и вторият ни космонавт Александър Александров. По време на този полет бяха направени много успешни експерименти.

Откога датират контактите ви с унгарската космонавтика?

Още от самото начало сме работили с унгарски колеги в рамките на програмата Интеркосмос. Космическите изследвания се извършват в рамките на международни програми. Те не са по силите дори на такива държави като Русия и САЩ, всички се опитват да си сътрудничат. Правилни сме изследвания на земната плазма и имаме много съвместни публикации в

областта на космонавтиката.

Имат ли космическите изследвания някаква видима във времето приложимост и на земята?

За хората, които са далече от тази област, и харченето на пари за изследването на плазма, на звезди е много далече. Но тези изследвания имат пряко приложение и то е свързано с живота и здравето на хората, прогнозата на магнитните бури, свързани с изригванията на слънцето.

Хора със сърдечни заболявания са силно застрашени при такива бури. Тези магнитни бури влияят и върху системата на радиовръзките, върху зараждането на циклони. Космическата апаратура следи екологически цялата планета. От космоса могат да се наблюдават и предотвратяват пожари, промишлени аварии, свързани със замърсяване на огромни територии. Съществуват вече съвременни методи за предсказване на мощни земетресения (над 5,5 по скалата на Рихтер), колкото и да звучи фантастично. Всеки, който се занимава с космически изследвания, знае, че неговият труд има краен, полезен за хората резултат.

Донесли сте тези странни опаковки с космическа храна. Тези храни бяха разработени специално за полета на Георги Иванов от Института по криобиология и хранителни технологии, който произвежда лиофилизирани храни – чрез замразяване и сушене под вакуум. По тази технология се произвеждат 27 вида лиофилизирани храни. Основни предимства на българските храни за

космонавти са оригиналната им форма, структурата им, запазването в концентриран вид на хранителните и биологичноактивните вещества, при минимална маса на хранителния комплект. Тези храни, освен от космонавтите, се използват и на земята. Разработени са 27 вида – лиофилизирани плодове: праскови, кайсии, пъпеша, различни ястия в изсушено състояние – кисело мляко, малцова боза, таратор.

Това е едно специфично българско меню.

Да, и малко страни в света се занимават с такова производство. Това са САЩ, Русия, Япония, Великобритания, България и Дания. По поръчка на руските агенции, а след това и на НАСА, България разработи т. нар. космическа оранжерия, в която се отглеждат хранителни продукти. Тя би могла да се използва при продължителни полети.

Няколко думи за бъдещето? Винаги липсват средства, но аз съм оптимист, че винаги ще се намери приложение на нашия труд.

Mióta vannak kapcsolataik a magyar űrkutatással?

A kezdetektől fogva együtt dolgoztunk magyar kollégáinkkal az Interkosmosz programban, mivel az űrkutatások nemzetközi programok keretein belül zajlanak. Sok közös kutatásunk és publikációnk van.

Az űrkutatásokat hogyan lehet felhasználni a földi életben? A mágneses viharok előjelzése nagyon fontos a szívbetegségekben szenvedők számára, mivel ilyenkor ők nagy veszélynek vannak kitéve. A mágneses viharok azonban a rádiókapcsolatokra és a ciklonok kialakulására is hatással vannak. Az űrkutató berendezések ökológiailag is figyelik a földet. Az űrből meg lehet akadályozni tűzvészek kialakulását, valamint ipari katasztrófákat is. Sőt földrengéseket is előre lehet jelezni.

Ön hozott néhány csomag úrrelt.

Ezeket az úrteleket Georgi Ivanov űrrepülésére dolgozták ki a Kriobiológiai és Élelmiszer-technológiai Intézetben, amely liofilizált ételeket állít elő, amely mélyfagyasztást és vákuumos kiszáritást jelent. Ez az eljárás megőrzi az ételekben az összes fontos alkotórészt. Ilyen technológiával gyümölcsöket, és különböző ételporokat állítanak elő – joghurtot, leveket stb. A világon csak az USA-ban, Oroszországban, Japánban, Nagy-Britanniában, Dániában és Bulgáriában állítanak elő ilyen ételeket. *Mondjon néhány szót a jövőről. Soha nincs elég pénz, de én optimista vagyok, hogy munkánknak továbbra is meglesz a gyümölcse.*

ÉVFORDULÓ

A Nagy László Emlékház

20 éve nyitotta meg kapuit a Nagy László Emlékház Iszkázon. A 25. alkalommal megrendezett Nagy László Vers- és Prózamondó verseny mellett az évfordulót az iszkázi Faluházban megtartott koncerttel tették még emlékezetesebbé. Ebből az alkalomból meghívták Valja Balkanszka énekesnőt és Petar Janev dudást, akik Nagy László Bulgária és a Rodope-hegység iránti szeretete előtt tisztelegtek.

Ismeretes, hogy Szmoljanban szintén van Nagy László Emlékház, az iszkázi emlékházban pedig a bolgár Kulturális Minsztérium segítségével egy rodopei szoba is kialakításra került. A koncert második részében Sebő Ferenc és zenekara lépett fel a költészet napja alkalmából. Előadásukban bolgár népdalok és Nagy László megzenésített versei is felcsendültek.

A koncert előtt a költő szülőházánál megkoszorúzták Nagy László emléktábláját. A költő fia, Nagy András köszönetet mondott a versenyen résztvevőknek, hogy ápolják a hagyományokat. A koncert ünnep volt a falu számára. A szervezők köszönetet mondtak a bolgár intézményeknek – a Bolgár Kulturális Intézetnek és a Zuglói Bolgár Önkormányzatnak, amelyek támogatásukkal lehetővé tették a bolgár vendégművészek fellépését. Április 18-án Valja Balkanszka és Petar Janev nagyszámú közönség előtt a Fonóban adott koncertet.

Къща музей Ласло Наги

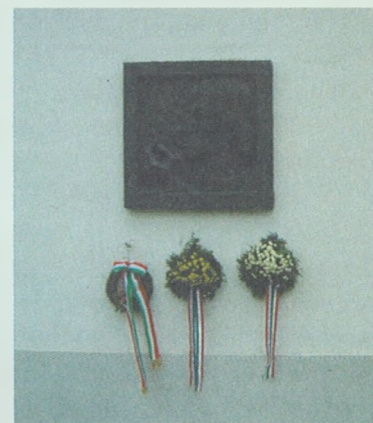
Навършиха се 20 години от основаването на къщата музей Ласло Наги в родното му

село Исказ. Наред с традиционния конкурс за изпълнение на поезията на поета, който се провежда вече за 25-и път, годишнината беше отбелязана с концерт в Културния дом на селището. За случая от

България пристигнаха Валя Балканска и гайдарят, Петър Янев. Тяхното присъствие бе почит към голямата любов на Ласло Наги към България и към Родопите. Както е известно, в Смолян също има къща музей на големия унгарски поет, а като дар на Министерството на

културата и просветата в къщата в Исказ е подредена една родопска стая. Във втората част на концерта присъстващите слушаха изпълненията на Ференц Шебьо и неговия оркестър, посветени на Деня на поезията. Там също бе отделено място на българската народна песен в превод на Ласло Наги.

Преди концерта бяха поднесени венци пред паметната плоча в родната къща на поета. Андраш Наги благодари на участниците в конкурса за обичта към поезията и към ценностите, чийто носител е поезията на баща му. Концертът беше празник за селището и организаторите изразиха благодарност на българските организатори за оказаното съдействие. На 18 април Валя Балканска и Петър Янев изнесоха концерт пред многобройна публика в Културния дом „Фоно“. Проявата бе осъществена с подкрепата на Българския културен институт и Българс-

Нови български портрети Димитранка Мишколци

Димитранка Мишколци е родена през 1940 г. в с. Поликрайще. Баба ѝ и дядо ѝ са били градинари в Унгария, но през 1957 дядото почива, а бабата се завръща в България. Така че, когато през 1958 г. тя пристига да учи в Унгария, те вече не са тук. През 1964 г. завършва индустриална химия в Будапеща и се връща в България, но още на следващата година е отново в Унгария като съпруга и се установява в Дебрецен. Навремето в града е имало български градинари, но през 50-те години земите им са

отнети и голяма част от тях се прибират в България. В Дебрецен остават наследници на тези градинарски семейства, както и нови преселници, повечето от които живеят в смесени бракове. Димитранка Мишколци е председател на Българското самоуправление в Дебрецен от 2002 г., но още от създаването му през 1998 г. взема активно участие в неговата дейност. Редовно се празнуват българските празници Бъдни вечер и Нова година, 1 март и 3 март, Денят на българската култура 24 май, Денят на независимостта на 22 септември, Никулден. Заедно с другите малцинства в града отбелязват и Деня на малцинствата. Благодарение на Българското самоуправление през последните години са съживени и традиционните връзки между градовете Дебрецен и Шумен.

Българското самоуправление в Халастелек организира и тази година пътуването на автобус до Поликрайще за сбора на селото в последната неделя на м. юли.

В интерес на добрата и прецизна организация умоляваме всеки още сега за направи заявка за пътуването или предложенията си във връзка с него на телефон 06-20-4293079 или при който и да е от членовете на самоуправлението. Информация за пътуването ще можете да намерите и на страниците на "Български вест".

A Halásztelki Bolgár Kisebbségi Önkormányzat az idén is tervezi autóbusz indítását a július utolsó vasárnapján esedékes polikraistai búcsúra.

A pontos és igényes szervezés végett, kérjük utazási szándékát, illetőleg az úttal kapcsolatos bármilyen észrevételét már most jelezze a 06-20-4293079-es telefonszámon, illetve a fenti önkormányzat Ön által ismert bármely tagjánál. Az útról folyamatosan informálódhatnak a Bolgár Hírek hasábjairól.

Új bolgár porték

Miskolczy Dimitranka

Miskolczy Dimitranka 1940-ben született Polikraiste faluban. Nagyszülei kertészek voltak Magyarországon, de 1957-ben nagyapja elhunyt, és nagymamája visszatért Bulgáriába. Így amikor ő 1958-ban tanulni érkezik Magyarországra, családjából már senki sincs itt. 1964-ben végzi el a vegyészetet Budapesten, majd hazatér Bulgáriába, de a következő évben visszatér, férjhez megy, és Debrecenbe költözik. Régebben a városban voltak bolgár kertészek, de az 50-es években földjeiket kisaszították, és legtöbbször visszatért Bulgáriába. A debreceni bolgár közösséget ezen kertészcsaládok leszármazottai, valamint a vegyes házasságok révén letelepedettek alkotják.

Miskolczy Dimitranka 2002 óta a Debreceni Bolgár Önkormányzat elnöke, de az önkormányzat megalakulása, 1998 óta aktívan részt vesz tevékenységében. Az önkormányzat rendszeresen szervez ünnepeket, megünneplik a karácsonyt, az újévet, március 1-ét és március 3-át, május 24-ét, a bolgár kultúra napját, a függetlenség napját, szeptember 22-ét és a Mikulást. A városban élő többi kisebbséggel együtt megrendezik a kisebbségek napját is. A Debreceni Bolgár Önkormányzatnak köszönhetően az utóbbi években ismét megélénkült a testvérvárosi kapcsolat is Debrecen és Sumen között.

HIRDETÉS

Лагер във Фертьод

И тази година танцовият състав „Янтра“ организира традиционния летен лагер, където очакваме всеки младеж, който се интересува от български народни танци, народна музика и фолклор. Лагерът ще се състои от 12 до 18 юни във Фертьод. Настаняване – в общежитие във Фертьод, хранене – три пъти дневно. Обучението по танци ще бъде водено от Камен Христов, хореограф от София, а по музика и песни – от Алексей Лесички, бивш учител в българското училище и Красимира Чуртова, гайдарка от Родопите. Участниците могат да подадат заявка за участие за цяла седмица или за четири дни (от четвъртък до неделя). Информация за таксите и по други въпроси може да получите от Теодора Иванова на тел. 216-4210.

TÁBOR FERTŐDÖN

A Jantra néptáncgyűttes idén is megszervezi hagyományos nyári táborát, amelyre sok szeretettel várnak minden a bolgár néptánc, népzene és néprajz iránt érdeklődő fiatalot. A tábor 2004. július 12-18. között kerül megrendezésre Fertődön, a szállás a fertődi kollégiumban lesz, napi háromszori étkezés biztosított. A néptáncoktatást Kamen Hrisztov szófiai koreográfus, az ének- és a zeneoktatást Alekszej Leszicski, a bolgár iskola volt énektanára és Kraszimira Csurtova rodopei dudaművész tartja. A táborra egész hétre és négy napra (csütörtöktől vasárnapig) is lehet jelentkezni. A részvételi díjakkal és minden egyéb kérdéssel kapcsolatban Ivanova Teodóra ad felvilágosítást a 216-4210-es telefonszámon.

ROBINSON TOURS**Bulgária**

Főiroda:
8230 Balatonfüred,
Gombás köz 5.
Tel.: (87) 581 581, 343 961
1051 Budapest,
Sas u. 1.
Tel.: (1) 486 36 70,
486 36 75

GM EKH szám: RO1152/1995/1999

- Директен чартърен полет до Варна всяка събота от 26.07. до 11.09.
- Еднопосочни билети от 5.980,-Фт за определени дати
- Специални намаления за българи.: Двупосочен билет от 34.900,-Фт. 5% намаление от каталожните цени (за приносителите на тази реклама).

Repülőjegy **már 25.000,- Ft-tól** (Ha a szállást is nálunk rendel).

Napospart, Hotel**+, reggelivel: **57.800,- Ft/hét/fő repülővel**

Minden héten új akció! Egyénileg, busszal (vidéki felszálással) és charterrel.

A legkedvezőbb ajánlatok a legnagyobb bulgáriai kiutaztatótól!

www.robinsontours.hu

ПОКАНА • MEGHÍVÓ

Гергьовденска
фолклорна вечер
на 7 май 2004 г.,
петък от 19.00 ч.
в Българския
културен дом
с участието
на танцовите състави
„Хелидонаки“ и „Янтра“

За доброто настроение се
грижат оркестър за
народна музика
и DJ Иван.

Szent György-napi
folklórest
2004. május 7-én,
pénteken
19.00 órakor
a Bolgár
Művelődési Házban
Fellép:
a Helidonaki
és a Jantra
néptáncgyüttes

A szórakozásról egy
népzenei együttes és
DJ Iván gondoskodik

Църковното
настоятелство и
Дружеството
на българите
в Унгария

Ви канят на празника

Гергьовден

на 9 май, неделя

10.00 часа
Света божествена
литургия в
Българския
православен храм
„Св. св. Кирил и Методий“

Всенародно
увеселение с курбан
в двора на църквата

Az
Egyházbizottság
és a
Magyarországi
Bolgárok Egyesülete
meghívja Önt

Szent György-napi
ünnepségre
május 9-én, vasárnap

10.00 órakor
Szent liturgia a
Szent Cirill
és Szent Metód
Bolgár Pravoszláv
Templomban

Össznépi mulatság a
templom udvarán,
áldozati étel

Дружеството
на българите в Унгария
кани Вас и Вашето семейство

на 23 май 2004 г. (неделя)

на традиционния празник
по случай 24 май –
Ден на българската
култура и просвета
в младежкия лагер,
Будапеща, XII район,
ул. Фюлемюле №8.

Програмата започва
в 11.00 часа.

A Magyarországi
Bolgárok Egyesülete
tisztelettel meghívja
Önt és kedves családját

május 23-án, vasárnap

május 24., a bolgár
kultúra és művelődés
napja alkalmából
rendezett hagyományos
ünnepségére
a Budapest, XII. ker.,
Fülemüle u. 8.sz. alatti
ifjúsági táborba.

A műsor 11.00 órakor
kezdődik.

КИНОКЛУБ

Малко Театро и Дружеството на
българите в Унгария Ви канят на
28 май (петък) 2004 г. от 19.00,
часа на прожекцията на филма
„Мъжки времена“ на режисьора
Едуард Захариев по сценарий на
Николай Хайтов. В главните
роли: Григор Вачков, Мариана
Димитрова, Павел Попандов,
Велко Кънев, Никола Тодев.

BOLGÁR HÍREK

Bolgarok Irakban

Szorogatott helyzetbe került, Irakban harcoló katonái megsegítésére kért csapaterősítést az Egyesült Államoktól Bulgária.

A dél-iraki Kerbelában 450 bolgár katona állomásozik és néz farkasszemet a várost ostromló síita szélsőségesekkel. Nikola Kolev bolgár vezérkari főnök közölte, hogy a bolgár katonai támaszpont április 6-án heves géppuskatűz alá került, igaz a balkáni ország zászlóalja nem szenvedett el veszteségeket.

Muktada asz-Szadr szélsőséges síita vallási vezető hívei több dél-iraki városnál folytatnak heves küzdelmet az idegen csapatokkal. Az összecsapások vasárnap óta 130 ember életét követelték. A 450 bolgár katona a lengyel parancsnokság alatt lévő nemzetközi csapatkontingensben teljesít szolgálatot. Decemberben 5 bolgár katona halt meg és 64 megsebesült Kerbelában egy öngyilkos merényletben.

100 millió euró nyereség a DSZK Banknak

2008-ra 100 millió euró tiszta nyereséget kell elérnie a DSZK Banknak, jelentette ki Csányi Sándor, az OTP Pénzügyi Csoport elnöke, amelyhez tavaly október óta a DSZK tartozik. Csányi közölte, hogy a DSZK-nak nagy érdemei vannak a pénzügyi csoport aktívumaiban, amelyek 28,4%-kal nőttek tavaly óta.

10% adó a szegényeknek

Jövő évtől a legalacsonyabb fizetések után az SZJA 10%, a cégeknek 15% lehet, ígérte meg Milen Velcsev pénzügyminiszter. A miniszter nem fogadte el azonban azt a javaslatot, hogy a társadalombiztosítási járulékok is 10%-ra csökkenjenek. Jelen pillanatban a legalacsonyabb SZJA-kulcs 12%, a legmagasabb 29%. A nyereségadó 19,5%, a társa-

**НОВИНИ ОТ
БЪЛГАРИЯ****Българите в Ирак**

България поиска военна помощ от САЩ за воюващите в Ирак български войници. В южноиракския град Кербала е лагерът на 450-те български войници, които дни наред стоят „на нож“ с шиитски екстремисти. Началникът на Генералния щаб ген. Никола Колев съобщи, че на 6 април българският военен лагер е бил обстрелван с картечен огън, но няма човешки загуби. Последователите на шиитския религиозен ръководител Муктада ас-Садр, известен със своя екстремизъм, водят разгорещени боеве с чуждестранните войски в много южноиракски градове. Сблъсъците вече са взели 130 жертви. 450-те български войници служат в международния контингент под полско ръководство. През декември петима български войници загинаха и 64 бяха ранени в Кербала, по време на атентат.

100 млн. евро печалба на банка ДСК

До 100 млн. евро трябва да нарасне чистата печалба на ДСК към 2008 г. Това е обявил Шандор Чани, председател на Надзорния съвет на банката, на национално съвещание на финансова група ОТП, към която тя принадлежи от октомври миналата година. Чани, който е председател и главен изпълнителен директор на ОТП, е отчел, че ДСК и нейните дъщерни дружества имат значителен принос в активите на финансовата група, които са се увеличили с 28,4% в сравнение с миналата година, съобщи от банката.

10% данък за бедните

От догодина подоходният данък за най-ниските заплати ще стане 10% ДОД, а за фирмите – 15%. С това обещание финансовият министър Milen Velchev отговори на писмото на 100 бизнесмени и икономисти, които поискаха от 2005 г. всички граждани и фирми да се облагат с единна ставка от 10%, или т. нар. плосък данък. 10% да са и осигуровките, настояха още икономистите. На практика Velchev отхвърли предложението им, без да се обяви открито против него. Вместо това той каза, че ще започне и въвеждането на семейното облагане. Сега най-ниският ДОД е 12%, най-високият – 29%. Данък печалба е 19,5%, осигурителната тежест е 29%.

**Спират евтините
цигари**

От догодина максималното количество катран трябва да намалява с по 1 мг всяка година и до 2010 г. да стигне най-много 10 мг. Никотинът трябва да бъде до 1 мг в цигара. Производството и търговията с цигари извън тези норми трябва да спре до година след влизането в сила на закона. До края на тази година ще се продават цигари с катран до 15 мг. Такива са например „Шипка“, „Арда“ и най-тежкият „Средец“.

**Кабинетът погребва
окончателно АЕЦ**

Правителството няма намерение отново да отваря глава „Енергетика“ и да предоговаря сроковете за затваряне на 3 и 4 блок на АЕЦ „Козлодуй“, обяви в официално изявление говорителят на кабинета Димитър Цонев.

България се ангажира да ги спре през 2006 г. Докладът от партньорската проверка установи, че страната ни е изпълнила адекватно всички препоръки, отправени от ЕС през 2001 и 2002 г., за подобряване на безопасността на малките блокове. Според него от 1 май т. г. България ще преговаря вече не с 15, а с 25 държави – членки на ЕС, и всеки опит за допълнително предоговаряне по глава „Енергетика“ ще отложи присъединяването на България към ЕС.

Забраняват пушенето в офиса

Пушенето в затворени обществени или работни места да бъде забранено, гласуваха депутатите от здравната комисия в парламента. Това било съобразено с европейските изисквания. Текстът е заложен в законопроекта за здравето и трябва да се приеме и от Народното събрание. В барове, дискотеки и ресторанти пък ще се пуши само в специално обособени сепарета. Предстои здравното министерство да реши в наредба на кои места точно пушачите ще могат да припалват. Освен това шефът трябва да определи къде могат да пушат служителите в офиса, за да не пречат на останалите.

Бай Ганьо се завръща в сряда

„Бай Ганьо се завръща от Европа“ ще има премиера в столичния Дом на киното. Продължението на най-гледания български игрален филм през 90-те години на ХХ век – „Бай Ганьо тръгна към Европа“, отново е режисирано от Иван Ничев. Георги Калоянчев, който

изигра коронната си роля, сега ще бъде само дух и глас. В центъра на вниманието е наследникът на Бай Ганьо, изпълнен от актьора Николай Урумов.

Вдигат минималната заплата с 30%

Минималната заплата може да се увеличи с 20-30% през 2005 г., съобщи социалният министър Христина Христова. Сега най-ниското възнаграждение е 120 лв. Според разчетите нямало пречки за увеличението. То обаче щяло да демотивира висококвалифицираните работници, които взимали средно 300 лв. Най-бедните райони в страната са в Северозападна България – Враца, Видин и Монтана. Според данните му границата на бедност у нас е \$2,15 на ден, или \$64,5 на месец.

СПОРТ

Албена и Максим отчаяни от среброто

Танцовата ни двойка Албена Денкова и Максим Ставийски останаха горчиво разочаровани от второто си място на световното по фигурно пързалане в Дортмунд (Германия). Това е първото им сребърно отличие от шампионат на планетата, след като миналата година бяха трети, и е най-високо постижение за българския кънки-танц.

Йордан Йовчев блести в Рио

Най-добрият ни гимнастик в последните години Йордан Йовчев спечели злато и бронз от турнира за Световната купа в Рио де Жанейро (Бразилия). 31-годишният пловдивчанин бе невероятен на коронния си уред – халки, и получи за изпълнението си високата оценка от 9,712 т., отредила му безапелационно първото място. На земя двойният световен шампион взе бронзово отличие с 9,562 т.

29%-ot tesznek ki.

Nem lesz olcsó cigaretta
Jövő évtől kezdve a cigaretták maximális kátránytartalmának évente 1 mg-mal kell csökkennie, és 2010-ben legfeljebb 10 mg lehet. A nikotintartalom nem haladhatja meg az 1 mg-ot. Így az ennél több nikotint és kátrányt tartalmazó cigaretták gyártását le kell állítani a törvény életbe lépése után egy évvel.

A kormány végleg eltemeti az atomerőművet

A kormánynak nem áll szándékában újratárgyalni az Energetika fejezetet, azon belül a Kozloduji Atomerőmű 3-as és 4-es reaktora leállításának határidejét. Az országnak 2006-ban kell leállítani őket. Május 1. után Bulgáriának nem 15, hanem 25 EU-tagországgal kell tárgyalnia, és minden újratárgyalási kísérlet elodázhatja az ország EU-csatlakozását.

Tilos a dohányzás az irodákban

A zárt nyilvános helyeken és munkahelyeken az európai normáknak megfelelően tilos lesz a dohányzás. A bárókban, diszkókban és éttermekben speciálisan elkülönített helyeken lehet majd dohányozni. Az egészségügyi minisztériumnak döntést kell hoznia arról, hogy mely helyeken gyűjthatnak majd rá a dohányosok. A főnökök döntenek majd el azt, hogy az alkalmazottak hol dohányozhatnak, hogy ne zavarják a többieket.

30%-kal emelik a minimálbért

2005-ben 20-30%-kal emelkedhet a minimálbér. Jelenleg ennek összege 120 leva. A legszegényebb körzetek Északnyugat-Bulgáriában találhatóak – Vraca, Vidin és Montana környékén. A szegénységi küszöb napi 2,15 vagy havi 64,5 USA-dollár.

ЗА ВИНОТО

„Когато Бог раздавал земята,
българинът закъснял
– Къде беше! Раздадох всичко! –
рекъл Всевишният.
– Как тъй всичко си раздал! Аз бях по
работа, пък ти си ме забравил. А уж
обичаш всинца ни еднакво! –
възпротивил се нашенецът.
Засегнал се Бог и му отвърнал:
– Добре, няма да те ощета. Давам ти
България! Бях я запазил за себе си,
ама нейсе. Тя цялата е хубава, но най
ми е свидно за Сунгуларската долина,
че там става чудесно вино. Досега от
него пиехме само ние, боговете. Давам
ти и виното, ведно със земята!
Отпуснало се сърцето на българина.
На тръгване Бог пак му продумал:
– Дадох ти богатство, затуй чуй завета
ми: когато децата ти се раждат, вино
да се лей; то да ги съпровожда и в
радости и в неволи; и пак виното да ги
изпраща, когато свършат земния си
път. Помни и спазвай!“

Гъмза – един от най-разпространените
стари български сортове. Виното от
гъмза има яркочервен рубинен цвят,
на вкус е меко и свежо, с приятна
тръпчива жилка. В Европа е познато
повече под името „Кадарка“.
Подходящи мезета – филета, кебап,
свинско на скара, кашкавал.

Димят – също много разпространен
вид, което с приятния си вкус и аромат
е годно за консумация и в пряно
състояние. Бялото вино има светло-
жълт цвят, с лек зеленикав отенък, с
добри вкусови качества и поради висо-
ката си киселинност е подходящо за
отлежаване, при кето развива чудесен
аромат.
Виното Димят се сервира с леки
мезета – луканки, сухи филета, пас-
търми, пържена риба.

Мавруд – един от най-старите бъл-
гарски сортове, който е разпространен
основно в Пловдивско и Хасковско.
Някога от него се е правила прослову-
тата „Станимъшка малага“, днес
маврудът е висококачествено червено
вино с тъмночервен цвят, което е
плътнo и тежко, има приятна

ЗА ВАС, ДЕЦА

Тримата умници

(българска народна приказка)

Имало едно време трима юна-
ци, три умни глави. Един ден
те решили да тръгнат по света
– да видят как живеят хората.
Пък и някоя пара да спечелят.
Речено-сторено. Наточили
брадвите си тримата умници,
метнали ги на рамо, турили в
торбите по един комат хляб и
по една глава лук и поели по
широкия свят. Вървели през
долове и баири, падали, става-
ли, накрая стигнали до една
широка ливада. Насред лива-
дата растяла крива круша, а
под нея един поп без брада
вързвал за шията с конопено
въже гъска.

– Що правиш бре, дядо попе? –
попитали го умниците.

– Ще я беся на крушата, пущи-
ната! – отвърнал ядосано дядо
поп.

– Че защо ще я бесиш, какво
ти е сторила?

– Нощес легнах на хладина в
двора, пък тя да си помисли, че
брадата ми е трева и да вземе
да я опасе! Как ще се покажа
сега пред хората?

– Я ни я дай на нас, дядо попе.
Като стигнем до реката – ще я
удавим.

Дал им попът гъската, умници-
те му целунали ръка и тръгна-
ли да търсят река. Вървели,
що вървели, стигнали до една
ловка.

– Тук ще я удавим! – рекъл
най-големият умник.

– Дръжте да я удавим! – разви-
кали се и другите.

Натопили гъската под водата
и зачакали. По едно време
най-умникът попитал:

– Дали вече се удави?

– Не кряка вече – трябва да се
удавила! – отвърнали побрати-
мите му.

Пуснали гъската, а тя плесна-

ла с криле и отлетяла.

– Малка й беше тази река –
почесал се по тила най-голе-
мият умник. – Друг път кога
давим гъска, ще я давим в
морето!

Нарамили брадвите и продъл-
жили пътя си. Стигнали до ед-
на висока и гъста гора.

– Както ми е наточена брадва-
та, веднъж да махна, и ще от-
сека най-дебелото дърво! –
рекъл най-умникът.

– Ха, това нищо не е! – при-
смял се вторият. – Моята
брадва е толкова остра, че ако
замахна, половината гора
отиде.

– Пък моята брадва е още по-
остра! – рекъл третият. –
Веднъж да завъртя и тревичка
няма да остане от гората.

Взели да се препират умници-
те чия брадва е най-остра. В
това време край тях минал
пътник на кобила, след която
подскачало жребче. Спрели
пътника умниците и го попи-
тали:

– Побратиме, цял ден се
препираме чия брадва е най-
остра. Хайде да ни станеш
съдия!

– Бива, – рекъл пътникът, –
защо да не бива.

Свалил от рамото си торбата и
рекъл на умниците:

– Турете вътре брадвите. Аз ще
препусна кобилата и която
брадва първа пресече торбата
– тя е най-острата. Съгласни
ли сте?

– Съгласни сме! – викнали в
един глас умниците.

Напъхали брадвите в торбата,
конникът шибнал кобилката и
запрашил по пътя. Ни се чул,
ни се видял повече. Досетили
се умниците, че са ги измами-
ли, хванали жребчето и най-
умният викнал:

– Давайте, братя, да се събле-
чем, па да го натоварим с дре-
хите, ама така, че да му се
скъсат жилите.

– Хайде! – съгласили се и другите.
Речено-сторено. Съблекли се юнаците, натоварили си дрехите на жребчето и го пуснали. А то подскочило два-три пъти и препуснало да догони майка си.
– Е-е, видяхте ли? – рекъл най-умникът. – Скъсаха му се жилите и затова подскача на една страна.

Останали умниците голи като соколи. Помаяли се, помаяли се, па си продължили пътя. По едно време единият рекъл:

– Побратими, така не можем ходи по света, ами я да се качим ей на оная могила и да видим накъде ни е селото. Да се върнем да се облечем, да вземем други брадви, пък тогава да вървим.

Съгласили се побратимите му, качили се на могилата и на върха намерили една бяла тиква.

– Бре, що ли е това? – Почудили се двамата. – Дали е нещо за ядене, или е нещо за търкаляне?

– Ама сте заплеси и двамата! – рекъл важно най-умникът. – Нито е за ядене, нито е за търкаляне. Това е камилско яйце! Вместо да му се чудим, я

да вземем и да го измътим, па да продадем камилчето и да забогатеем.

– Бива, побратиме! – зарадвали се другите.

Постлали суха трева и шума и взели да клечат един по един над тиквата като квачки – да мътят камилчето. Клечали така цял ден. По едно време на единия от умниците му станало студено и започнал да трепери. Бутнал без да ще тиквата и тя се търколила надолу по могилата. Бухнала се в трънаците и оттам изскочил заек, свил уши и хукнал към гората, колкото му краката държат.

– Измъти се, измъти се! – развикали се умниците. –

Измъти се и побягна. Тичайте, братя, да го стигнем и да го носим на пазара!

И хукнали след заека. Тук заек, там заек – търсили го, докато взело да се мръква, а от дългоушко и следа нямало.

Надвечер умниците капнали от умора, свили се в шумата да пренощуват, та на сутринта да пребродят гората, да намерят камилчето и да го отнесат на пазара.

Печени пиперки с яйца и сирене на фурна

Продукти: 1 кг пиперки, 2 кафени чашки растително масло, 5 яйца, 150 г сирене, 1 чаена чаша прясно мляко, 1 чаена лъжичка червен пипер, 1/2 връзка магданоз, сол на вкус.

Пиперките се изпичат, обелват се и се нарязват, запържват се леко в растителното масло и се заливат със смес от разбитите яйца, млякото, натрошеното сирене, дребно нарязания магданоз и сол. Ястието се запича във фурна, докато се втвърдят яйцата. Поднася се поръсено с червен пипер.

Sült paprika tojással és túróval

1 kg paprika, 2 kávéscsésze olaj, 5 tojás, 150 g szirene (feta), 1 teáscsésze tej, piros paprika, 1/2 csokor petrezselyem, só.

A paprikát megsütjük, meghámozzuk, apróra vágjuk és az olajban egy kicsit megpirítjuk. Beleöntjük tojásokkal összekevert szétmorzsolt szirenét, a tejet, az apróra vágott petrezselymet, és megsózzuk. Betesszük a sütőbe, ameddig a tojások még nem keményednek. Piros paprikával megszórva kínáljuk.

тръпчивост и чудесен аромат. При отлежаване виното става божествено.

Насладата от маврудовото вино е толкова голяма, че видът на мезето няма никакво значение – върви с всичко.

Мискет – Сортът датира още от времето на траките. Виното от него винаги е придружено с името на региона, от който произхожда.

Сунгуларски мискет – той е адаптиран към мекия климат на Сунгуларската долина. Виното е бяло, искрящо, с подчертана свежест, с мискетов аромат и съвсем лека горчива жилка. Годно е за отлежаване.

За виното са подходящи сухи, тънко нарязани мезета – суджуци, пастърми, сирене, пържена или печена на скара риба.

Червен мискет – отглежда се от незапомнени времена по нашите земи. Разпространен е в Подбалканските долини и Средногорието, в Бургаско, Пловдивско и Варненско. Виното е доброкачествено бяло вино със сламеножълт цвят и приятен вкус. Не е подходящо за отлежаване поради слабата киселинност. Виното върви със сухи, тънко нарязани мезета – луканки, пастърми, пушени филета.

Мелник – известен като сорт под името "Широка Мелнишка лоза" Среща се само в долината на р. Струма. Мелнишките вина отлежават в землянки, те са тежки червени вина с тъмночервен цвят, имат добра плътност, висок градус и прекрасен вкус. При отлежаване развиват аромата си. Мелнишките вина вървят добре с обилни мезета, нарязани на едро.

Памид – датира от времето на траките. От него се прави леко трапезно вино със светлочервен или розов цвят, което се пие младо и не е подходящо за отлежаване, защото има слаба киселинност. Върви с всякакви мезета.

Дружество на българите в Унгария Magyarországi Bolgárok Egyesülete
 1097 Budapest, Vágóhíd u. 62, tel. 216-6560
 Българско републиканско самоуправление Bolgár Országos Önkormányzat
 1093 Budapest, Lónyay u. 41, tel.: 216-4210
 Столично българско самоуправление Fővárosi Bolgár Önkormányzat
 1093 Budapest, Lónyay u. 41, tel.: 216-4211
 Посолство на Република България Bolgár Köztársaság Nagykövetsége
 1063 Budapest, Andrásy út 115, tel.: 322-0836, 322-0824
 Български православен храм "Св. св. Кирил и Методий"
 Szent Cirill és Szent Metód Bolgár Pravoszláv Templom
 1097 Budapest, Vágóhíd u. 15, tel.: 215-0039
 Български културен институт Bolgár Kulturális Intézet
 1063 Budapest, Andrásy út 14, tel.: 269-4246
 Българо-унгарско средно езиково училище "Христо Ботев"
 Hriszto Botev Bolgár-Magyar Általános Iskola és Gimnázium
 1062 Budapest, Bajza u. 44, tel.: 474-0536, 474-0537
 Ресторант "Царевец" Carevec Étterem
 1097 Budapest, Vágóhíd u. 62, tel.: 216-1797
 Хотел "Рила" Hotel Rila
 1097 Budapest, Vágóhíd u. 62, tel.: 216-1621

С ГРУП до България
 • всеки вторник, сряда, петък и събота
 от Будапеща за София в 17.00 от автогара Неплигет
 • всеки понеделник, вторник, четвъртък и петък
 от София за Будапеща в 16.30
 от новата автогара при Централна гара
 • билети се продават в Българския културен институт
 и в касите на ВОЛАНБУС в цялата страна

GROUP autóbuszjárat Bulgáriába
 • minden kedden, szerdán, pénteken és szombaton
 Budapestről Szófiába
 17.00 órakor a népligeti autóbusz-pályaudvarról
 • minden hétfőn, kedden, csütörtökön és pénteken
 Szófiából Budapestre 16.30-kor a Központi Pályaudvar
 előtti új autóbusz-pályaudvarról
 • jegyek kaphatók a Bolgár Kulturális Intézetben
 és a VOLÁNBUSZ jegypénztáráiban

България Еър
 Бул-Тревъл ООД
 Резервации
 и продажба
 на самолетни
 билети
 Bulgaria Air
 Bul-Travel Kft.
 Repülőjegy-foglalás
 és értékesítés
 Budapest,
 VI. Székely Mihály u. 4-6.
 Tel.: 413-71-18, fax: 413-71-19
 Nyitvatartás: 10-15h

Слушайте българското предаване по Унгарското радио всяка сряда от 21.30 часа
 Новини от България и из живота на българската общност в Унгария, актуално интервю, българска музика.
 За Будапеща: по програма "Кошут" на средни вълни 873 клхц; Дебрецен – 91,4 мгхц; Мишколц – 1116 клхц;
 Печ – 873 клхц, 101,7 мгхц.

Гледайте предаването "Рондо" на Унгарската телевизия
 всеки последен четвъртък от месеца по MTV от 14.00 часа (повторение: събота по M2 от 12.00 часа)

Български вест, април 2004 г.
 Издание на Българското републиканско самоуправление
 1093 Будапеща, ул. Лоняи 41

Редакция: Андреа Генат (главен редактор), Моника Тютюнкова, Светла Кьосева
 Отговорен издател: Данчо Мусев
 Цена 50 форинта

Издава се с подкрепата на Фонда за национални и етнически малцинства в Унгария и
 на Българските самоуправления в IX, XI, XIV, XV и XXIII район на Будапеща, в Сигетсентмиклош и Печ

Bolgár Hírek, 2004. április
 A Bolgár Országos Önkormányzat kiadványa
 1093 Budapest, Lónyay u. 41
 Szerkesztőbizottság: Genát Andrea (főszerkesztő), Kjoszeva Svetla, Tyutyunkov Mónika
 Felelős kiadó: Muszev Dancso
 Ára: 50 Ft

Megjelenik a Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségekért Közalapítvány, a IX., a XI., a XIV., a XV., a XXIII.,
 a Szigetszentmiklósi és a Pécsi Bolgár Kisebbségi Önkormányzat támogatásával.

ISSN 14163098

Globe Print Nyomda